

Küldöttségünket az iskola igazgatója, aki egyben a Dobó István Magyar Hagyományörző Társaság elnöke és az iskola tantestülete nagyon szívélyesen fogadta. Az emléknapon részt vett Dobóruszka polgármestere, Magyarország Ungvári Főkonzulátusának konzulja, az Ungvidéki Határmenti Önkormányzatok Társulásának elnöke és az ukrainai magyarok szervezeteinek vezetői is. Az iskola falán Dobó István emléktáblát kapott, melyet a résztvevők ünnepélyesen megkoszorúztak. Ezután az iskola igazgatója mutatta be az eddigi közösen elvégzett munkát. Az iskolai program után az egri, dobóruszkai, sislóci vendégek közösen Szerednyére látogattak, ahol a polgármester fogadta őket és a település központjában létrehozandó Dobó-kiállításhoz kérte a segítséget, melynek lehetséges helyszínét is felkeresték. A kisvárosban két jelentős építészeti emlék is fűződik Dobó István nevéhez. Ez egyik a vár, ami ma már csak rom, ahol egykor a várkapitány életének utolsó napjait töltötte. A másik pedig egy borospince, melynek latin nyelvű korabeli emléktábláján olvashatjuk az egri hős nevét, aki török rabokkal vágatta a pincét – legalábbis a felirat tanúsága szerint.

Szerednyén a kiállítás még nem készült el, de a város főterét nemrégiben Dobó térnek nevezték át és 2017-ben szobrot is avattak az egri hősnek az általa vágatott, több mint 4 kilométer hosszú pince bejáratánál.

Dobó István örökségének az ápolását fontosnak tartják mindhárom országban, ami összekapcsolja az ezzel foglalkozókat, érdeklődőket, a kapcsolatok pedig átívelnek a határokon. Fontosságát remélhetőleg sikerül a felnövekvő generációkkal is megértetni, hiszen rajtuk fog múlni, hogy akár egy emberöltő múlva visszatekintve, be tud-e majd számolni az akkori krónikás a magyarságot összetartó, élő örökségről.

Veres Gábor

Dobó István emléktáblájának megkoszorúzása Sislócon 2012-ben

Esterházy Móric-emléktábla Győrben

A volt miniszterelnök emléktáblájának avatását – ami a Herendi Porcelánmanufaktúra Zrt. nagylelkű támogatásával és a győri perjelség segítségével jött létre – 2020. szeptember 19-én szombaton délelőtt tartották bencés gimnáziumi megemlékezés keretében a győri Széchenyi téren.

Sárai-Szabó Kelemen OSB győri perjel és Tóth Konstantin OSB gimnáziumi igazgató köszöntője után beszédet mondott dr. Simon Attila, a Herendi Porcelánmanufaktúra Zrt. vezérigazgatója és Biczó Zalán egyetemi könyvtáros, az Esterházy-emléktábla kezdeményezője. Az ünnepséget megtisztelte jelenlétével Esterházy György is, aki Esterházy Móric unokája. Személyes hangvétélű beszédével zárult az emléktábla avatása.

Esterházy Móríc
(Ismeretlen felvétele,
Magyar Nemzeti Múzeum,
Történeti Fényképtár)

ték adományaikkal a bencés gimnázium alapítványait, a diáksegélyalapot és az irodalmi körben is szerepet vállaltak.

Esterházy Móríc az eminens tanulók között is a legkiválóbb növendék volt. Szakács Béla bencés tanár a következőket mondta tanítványáról: „*Esterházy Móríc gróf 1895–96-ik iskolai évben iratkozott be a győri bencés főgimnáziumba mint magántanuló. Acsay Ferenc volt akkor az igazgató, osztályfőnöke pedig Németh Ambrus. Én tanítottam a magyar nyelvet és irodalmat. A kis gróf magas, nyúlánk termetű volt, kedves modorú, elegáns megjelenés. Fel-tűnt a komolyságával, alapos készütségével, amely té-nyek előre sejtették nagyra hivatottságát. Élénken részt vett a Czuczor önképzőkör munkájában is, ahová dolgo-zatot is adott be nem egyszer. A VIII. osztályos vizsgát is mint a többi, tiszta jeles eredménnyel tette le az 1898–99. iskolai év végén.*”

A bencés gimnázium után, 1899 szeptemberétől a Budapesti Magyar Kir. Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karán tanult, de Angliában is sok időt töltött. 1900. szeptembertől Oxfordban élt és a helyi egyetemen végezte tanulmányait. Később többször visszalátogatott Győrbe, 1905-ben a katolikus interná-tus alapítói között volt. Ezekben az években a gimnázium

Hatvan esztendővel ezelőtt halt meg Esterházy Móríc, aki 1917-ben a Magyar Királyság miniszterelnöke volt. Kevesen tudják, hogy 1895–1899 között a győri bencés gimnázium tanulója volt. Édesapja gróf Esterházy Miklós Móríc, a Magyar Katolikus Kör elnöke és a Szent István Társulat társelnöke, édesanyja Schwarzenberg Franciska hercegnő volt. Esterházy Móríc Majkpusztán született 1881-ben és Bécsben halt meg 1960-ban. Anyai ágon Schwarzenberg Adolf törökverő győri hős leszármazottja. Első nyilvános szónoki megszólalása is Győr városához köti: 1895-ben a Szent László-ünnepségen a Püspökvárban Zalka János püspök társaságában mondott beszédet.

Biczó Zalán egyetemi könyvtáros az Esterházy-emléktábla kezdeményezője a gróf győri diákéveiről beszélt, majd a győri sajtó cikkei alapján miniszterelnöki fogadtatásáról szolt a szombat délelőtti emléktábla-avatáson. A későbbi politikus Esterházy Alajos testvérel – aki szintén a bencés gimnázium tanulója volt – számos alkalommal részt vettek a Győri Katolikus Kör rendezvényein. Sokszor segítet-

Az Esterházy-emléktábla
(Tóth István Konstantin felvétele)

**Az emléktábla-avatás a bencés gimnázium előtt,
balról jobbra: Biczó Zalán, dr. Simon Attila,
Esterházy György, Tóth István Konstantin, dr. Schmidt
Péter, Sárjai Szabó Kelemen (Tóth Zsófia felvétele)**

„Harmincöt éves kora dacára már évek óta a »jövő embere«-ként emlegették gróf Esterházy Mórict, akik ismerték.”

Miniszterelnöksége után 10 esztendővel, 1927. május 28-án és 29-én a bencés gimnázium 300 éves fennállását ünnepelte, az ünnepségen Esterházy Móríc is jelen volt. Az ország minden részéből érkeztek a városba a nagy ünnepi eseményre. A katolikus irányultságú győri lapot idézte a helyismereti kutató az emléktábla-avatáson a jelenlévőknek: *„Zarándokoltak az intézet régi növendékei, hogy osztozzanak a Szent Benedek-rend s a jubiláló intézet örömeiben s lerójják hálájukat az alapító jezsuita rend s az intézet jelenlegi tanárai iránt. Notabilitások vettek részt az ünnepségeken, hogy meghajtsák az elismerés zászlaját 300 esztendő kulturmunkája előtt.”*

Az országos politikába 1931-ben tért vissza ismét. A II. világháború alatt támogatta Kállay Miklós „kiugrási” politikáját, amiért a nyilas hatalomátvételt követően letartóztatták, Sopronkőhidán is raboskodott. 1945. februárban a mauthauseni koncentrációs táborba hurcolták, ahonnan szeptemberben térhetett haza. 1951-ben családjával és édesanyjával együtt a fővárosból a Heves megyei Hortra telepítették ki.

1956-ban lányával Bécsbe emigrált, a Schwarzenberg-palotában élte le hátralévő éveit, ahol hatvan évvel ezelőtt (1960) hunyt el. Az ausztriai Mariazellben nyugszik. Felesége gróf Károlyi Margit volt. Négy gyermekük született: Esterházy Mátyás (1919–1998), Esterházy Marcell (1920–1945), Esterházy Menyhért (1922–1954) és Esterházy Mónika (1928–2015). Unokái: Péter, György, Mihály, Márton, Nóra.*

Biczó Zalán

* Az Esterházy Móriccral kapcsolatos kutatómunka alapja a bencés osztálynévkönyvek, a korabeli sajtó, a tanterületi főigazgatóhoz beadott kérelmek és az iskolai értesítők voltak. Mindezek segítségével lehetett rekonstruálni az iskolai és városi eseményeket.